

Ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument van Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen in Damme (Oostkerke en Hoeke)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1, laatst gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het advies van het college van burgemeester en schepenen van Damme, gegeven op 15 maart 2016, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van het departement van de Vlaamse overheid, bevoegd voor leefmilieu, natuur en energie, gegeven op 2 maart 2016, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het advies van de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid, bevoegd voor ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed, mobiliteit en openbare werken, landbouw en visserij niet tijdig is meegedeeld en dus geacht wordt gunstig te zijn;

Gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, gegeven op 10 maart 2016, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende het waarderend onderzoek voor de Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen waarvan de resultaten zijn opgenomen in het administratief dossier;

Overwegende de ruimtelijk-structurende waarde van de Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen die als volgt worden omschreven:

De hoog opgaande Canadapopulieren op de Krinkeldijk en het dijkprofiel zelf hebben een sterk ruimtelijk-structurend effect, ze accentueren de ligging van een oude zeeverende dijk die nagenoeg parallel liep met de vroegere Zwingel. Dit effect wordt versterkt door het overigens zeer vlakke omgevende polderlandschap. De ruimtelijke-structurende waarde is complementair aan maar anderzijds toch afwijkend ten opzichte van de opgaande bomenrijen langsheen de nabijgelegen Damse Vaart.

Overwegende de wetenschappelijke waarde van de Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen die als volgt worden omschreven:

De opgaande Canadapopulieren zijn zeldzaam omwille van hun omvang, in het bijzonder de cultivar 'Serotina', waaronder enkele op de westelijke aanzet van de Krinkeldijk. Eén van de

exemplaren betreft een van de hoogste en dikste opgaande Canadapopulieren van Vlaanderen.

Overwegende de esthetische waarde van de Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen die als volgt worden omschreven:

De opgaande bomenrijen op de Krinkeldijk, die bestaan uit oude cultivars van Canadapopulier, zoals 'Marilandica' en 'Serotina', worden, in tegenstelling tot recentere, veredelde populierenklonen, gekenmerkt door kromme stammen. De kromme stammen en de boomkronen buigen mee in de richting van de overheersende zeewinden en leveren een karakteristiek landschapsbeeld op, dat algemeen als van een hoge esthetische kwaliteit gewaardeerd wordt. De aanwezigheid van knotbomen, struwelen en bloemrijke zomen en het grillige verloop van de polderdijk vullen de esthetische kwaliteit verder aan.

Overwegende de historische waarde van de Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen die als volgt worden omschreven:

De door opgaande bomen, knotbomen en struwelen geaccentueerde Krinkeldijk is een fraai voorbeeld van een minstens 12de-eeuwse defensieve, zeewerende dijk in de Vlaamse kustpolders, om het overstromingsgevaar vanuit de toenmalige Zwingeuil te beperken. De dijk is een onderdeel van een eertijds ruimere dijkengordel die nadien vaak de grens vormde van wateringen, de voorlopers van de huidige polderbesturen. Om die reden werd de structuur vroeger als Dijk van de Watering van 's Heer Baselishoek genaamd. Het bijzonder grillige verloop van dit dijktracé gaf aanleiding tot de huidige, vrij recente naamgeving van deze middeleeuwse dijkstructuur.

Overwegende de archeologische waarde van de Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen die als volgt worden omschreven:

De Krinkeldijk bezit een hoge potentieel archeologische waarde als middeleeuwse dijk, waarvan zowel de aanleg als de mogelijk aanwezige artefacten een kennisbron zijn voor de studie van de bedijkingen in de Vlaamse kustpolders. De zeewerende dijk sluit aan bij de verdwenen kleine stadsnederzetting van Monnikerede, een bij het begin van de 13de eeuw ontstane voorhaven van Oostkerke,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen voorlopig beschermd als monument: Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen, Krinkeldijk zonder nummer gelegen in Damme, bekend ten kadaster 3de afdeling, sectie B, deel uitmakend van het openbaar domein en 4de afdeling, sectie B, perceelnummers 199 (deel), 201, 202D en deel uitmakend van het openbaar domein.

De voorlopig beschermde onroerende goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de voorlopig beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2.§1. Het monument heeft de volgende erfgoedwaarden:

- 1° ruimtelijk-structurende waarde;
- 2° wetenschappelijke waarde;
- 3° esthetische waarde;
- 4° historische waarde.

§2. De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

- 1° De Krinkeldijk vormt een visueel opvallende landschapsstructuur door zijn hoogte en door zijn gevarieerde begroeiing (vooral opgaande bomenrijen, maar ook knotbomen en struwelen). Het is een gaaf voorbeeld van een minstens 12de-eeuwse defensieve, zeeverende dijk met een opvallend grillig tracé, met een profielopbouw waarin potentieel waardevolle archeologische artefacten aanwezig zijn. Op de dijk zijn opgaande bomenrijen van Canadapopulier aangeplant, in het bijzonder oude cultivars van Canadapopulier, zoals 'Marilandica' en 'Serotina'. Tussen de opgaande bomen komen plaatselijk struwelen voor met onder meer sleedoorn, veelbloemige roos, hondstroos en heggenroos.
- 2° Aan de onderzijde van de dijk, en overwegend langsheen de Vuile Vaart of Moerader, komen knotbomen voor van zowel Canadapopulier als schietwilg.
- 3° Het voor bescherming voorgestelde segment van de Krinkeldijk heeft een lengte van circa 2.580 m. In dit dijksegment is de weg verhard met asfalt in een breedte van 3 m. Plaatselijk zijn uitwijkstroken aanwezig.
- 4° De omvangrijkste Canadapopulier cultuurvariëteit 'Serotina', op de westelijke aanzet van de Krinkeldijk heeft een stamomtrek van 4,06 m op een hoogte van 1,50 m. De totale hoogte bedraagt circa 28 m, de hoogte van de takvrije stam is circa 10 m. De gemiddelde diameter van de kruin van de grootste exemplaren boomkruinen bedraagt circa 20 tot 25 m (2015).
- 5° De opgaande Canadapopulieren halen gemiddelde stamomtrekken van 2,80 m op een hoogte van 1,50 m. De totale hoogte bedraagt gemiddeld 20 tot 25 m, de hoogte van de takvrije stammen is gemiddeld 8 m. De gemiddelde diameters van de boomkruinen bedragen 15 tot 20 m (2015).
- 6° De knotbomen hebben gevarieerde stamomtrekken, waarbij de meest omvangrijke exemplaren op een hoogte van 1,50 m een omtrek halen van meer dan 2,50 m (2015).

Art.3. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° Het dijkprofiel van de Krinkeldijk dient ongewijzigd behouden te blijven. Afgravingen en ophogingen zijn niet toegelaten. De Vuile Vaart of Moerader en de aanwezige dijkgrachten dienen eveneens behouden te blijven. Het courante beheer van deze waterlopen (periodiek reiten, occasioneel ruimen) dient, zoals gebruikelijk, vanaf de lagergelegen percelen uitgevoerd te worden. Eventuele archeologische artefacten dienen maximaal in situ behouden te blijven.
- 2° De Canadapopulieren dienen als opgaande bomen te worden beheerd, de knotbomen dienen periodiek geknot te worden. Voor de struwelen dient een bermbeheer aangehouden, waarbij een evenwicht wordt bewaard tussen houtige en grazige begroeiingen.
- 3° Voor het bestand van de opgaande populieren kan een uitgesteld vervangprogramma worden gevolgd waarbij de bomen oud mogen worden. Het veteranobomenbeheer dient daarbij te voorzien in aangepaste snoei- en controletechnieken met het oog op een verantwoorde boomveiligheid (onder meer naar gevoeligheid voor takbreuk en windworp). Na stormschade worden gehavende exemplaren onderworpen aan verzorgings snoei. Op termijn kan ook besloten worden tot een kruinsnoei (kruinreductie) als de kruin te zwaar zou worden ten opzichte van de stam en er gevaar zou optreden voor omwaaien.
- 4° Bij het bereiken van een uitvalspercentage van 45 tot 65 procent, kan overgegaan worden tot een vervanging gespreid over drie segmenten (westelijk deel tot Bloedputstraat, middendeel tussen Bloedputstraat en Zaalkeetstraat en oostelijk deel vanaf Zaalkeetstraat). In voorkomend geval wordt geopteerd voor een vervanging met oude cultivars van Canadapopulier (*Populus x canadensis* 'Marilandica', 'Serotina', 'Regenerata' of 'Blauwe van Exaarde') en/of voor Zwarte populier (*Populus nigra*), volgens een vergelijkbare, onregelmatige plantpositie. Om eventuele problemen van aantastingen aan één variëteiten- of soortenkeuze te vermijden en ruimtelijk op te vangen, wordt deze keuze best gedifferentieerd volgens de onderscheiden segmenten.

In de eerste jaren na heraanplant wordt voorzien in het inboeten van eventueel voortijdig afgestorven exemplaren. Er wordt nadien ook ingezet op begeleidings- en onderhoudsnoei.

- 5° In geval van conditie- of vitaliteitsverlies van de opgaande Canadapopulieren en/of de knobomen moet er een expertiseverlag worden opgesteld door een deskundige boomverzorger, en moeten de daarin vervatte maatregelen worden uitgevoerd. Deze werken mogen niet worden aangevat zonder een toelating van het agentschap Onroerend Erfgoed of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerenderfgoedgemeente.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde monument zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 5. Voor de volgende handelingen moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het plaatsen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van tijdelijke publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m², aan te brengen;
- 3° het plaatsen of wijzigen van boven- en ondergrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
- 4° het plaatsen of wijzigen van afsluitingen, met uitzondering van gladde schrikdraad en prikkeldraad met houten, ontschorste smalle palen, ten behoeve van veekering;
- 5° het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;
- 6° elke reliëfwijziging van de bodem, wijziging van het hydrografisch netwerk of werk dat impact kan hebben op het grondwaterpeil;
- 7° het vellen of beschadigen van bomen en struiken, met uitzondering voor dode bomen, en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm van de bomen en de struiken tot gevolg kan hebben;
- 8° het aanleggen of wijzigen van verharding of het uitbreiden van bestaande verhardingen;
- 9° het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
- 10° het organiseren van grote activiteiten, die het normaal gebruik van het beschermd onroerend erfgoed overstijgen;
- 11° het scheuren van grasland of het omzetten van grasland in akkerland van historisch permanent grasland: een halfnatuurlijke vegetatie die bestaat uit grasland dat gekenmerkt wordt door het langdurig grondgebruik als graasweide, hooiland of wisselweide met cultuurhistorische waarde of met een soortenrijke vegetatie van kruiden en grassoorten waarbij het milieu meestal wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van sloten, greppels, poelen, uitgesproken microreliëf, bronnen of kwelzones;
- 12° het gebruiken van chemische verdelgingsmiddelen, groeiremmers, groeistimulators, hormonale behandelingen, thermische onkruidverdelgers of andere verdelgingsmiddelen;
- 13° het achterlaten van slib;
- 14° het omzetten van akker- of grasland naar bos;

15° het gebruik van bestrijdingsmiddelen op grasland en wegbermen, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van distels en brandnetels.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud.

Brussel, 11 APR. 2016

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS